

Les perspectives de futur entorn de les professions liberals

Víctor NAUDI i ZAMORA

Estem en uns moments de canvi, de canvi de model econòmic o, si més no, d'adaptació de l'economia, i alhora d'evolució de models.

I això passa per diverses qüestions, però bàsicament perquè els últims deu anys s'han forçat els creixements de les diferents economies més enllà dels objectius raonables, pensant que el creixement era il·limitat. S'ha fomentat i facilitat l'obtenció de crèdits pràcticament sense interès, sense garanties per a les empreses, però també per a les economies domèstiques.

Es deixava una vegada rere una altra una determinada i única quantitat de capital per a múltiples operacions, confiant que tot estava garantit mitjançant les grans asseguradores de capital (vegeu Goldman Sachs...), creient en la garantia de les assegurances de risc.

Moltes coses han fallat, i també els governs, per no tenir prou poder de control sobre els moviments financers i evitar que s'avancés cap al col·lapse.

Tot això és per dir que, durant anys, res tornarà a ser igual. Qui pensa que simplement cal deixar passar el temps i que els negocis es reprendran i tot tornarà al seu curs, s'equivoca. Dificilment les entitats financeres obriran l'aixeta de l'accés al crèdit amb la lleugeresa amb què ho havien fet, especialment per a les operacions de risc, i sobretot les especulatives, particularment en el sector del totxo.

Cal adaptar-se i anticipar el futur, cosa gens fàcil, o no estariem aquí. Per a una societat com la nostra és un moment històric que cal saber aprofitar.

També es cert que no cal canviar-ho tot, i particularment a Andorra cal mantenir i potenciar els sectors tradicionals de l'economia, el turisme i el comerç, lligats a la neu, i el sector financer, sense oblidar el primari. Però al meu entendre, allà on tenim més possibilitats i on ens cal esmerçar més esforços és, sens dubte, en el sector serveis i la indústria no contaminant, com es deia històricament. De fet ja hi estem anant, entre d'altres, amb l'obertura estrangera.

I per avançar en aquest àmbit es fa necessari disposar d'un marc propici i adaptat, feina que pertoca als polítics. I, d'altra banda i en paral·lel, calen iniciatives professionals privades, i aquí els professionals liberals hi tenim molt a dir.

El marc polític

El 2005 avançàvem en el programa electoral del PS que el país s'havia de dotar d'un marc fiscal homologable que ens permetés, entre altres aspectes, signar acords de no doble imposició amb els països amb els quals tinguéssim relacions comercials, i també avançar cap a un acostament a Europa, i més concretament un acord d'associació (pas previ a la plena adhesió).

També calia evitar que se'ns considerés paradís fiscal, cosa que es va aconseguir el 2009.

El govern actual continua per aquesta via, tot i que no ho fa amb la celeritat que voldria, però més tard o més d'hora el marc fiscal i legislatiu que necessitem per oferir allò que en diem seguretat jurídica serà una realitat.

El paper dels professionals liberals

Fins al 2008, aquest creixement desorbitat que hem conegut a Andorra ens ha permès als diferents col·lectius de professionals liberals donar resposta a les exigències del mercat, malgrat algunes mancances de regulació en alguns sectors.

La baixada d'activitat en general, més acusada en sectors com el de la construcció, fa que avui tinguem unes ràtios de professionals per habitant totalment descompensades: alguns col·lectius som més de cent professionals per 80.000 habitants i, com deia abans, no ens podem quedar de braços creuats. Tenim l'obligació, i les nostres formacions ens ho permeten, ja que a la base tenen una certa polivalència, d'ampliar els nostres camps d'actuació tant geogràfics com conceptuals.

L'obertura estrangera pot obrir nous mercats i generar creixement, però això no es tot, ja que pot trigar temps a materialitzar-se, i també tindrà un límit.

Per reciprocitat podem prestar serveis a l'exterior, tant des d'aquí com desplaçant-nos a fora, i ens cal pensar en el mercat europeu. Per això ens caldrà una formació complementària, especialment en noves tecnologies i nocions de dret internacional, i en llengües, per gestionar els nostres recursos d'una manera diferent. Però el nostre camp d'actuació quedarà eixamplat més enllà de les nostres fronteres, és tot un repte que se'ns presenta.

Aquest esforç que haurem de fer caldrà que vagi acompanyat necessàriament d'un suport i un assessorament per part dels diferents col·legis professionals, però també de la nostra Administració i de la Cambra de Comerç.

Avui poc o molt tenim l'experiència d'haver treballat a França o a Espanya; es pot fer, però amb dificultats. Però si volem ampliar els nostres serveis a altres països, aquestes dificultats seran superiors i també diferents. I és aquí on crec que els col·legis professionals han d'avançar-se per facilitar-nos el camí, saber quins passos hem de fer a l'estranger en matèria de col·legiació, de fiscalitat, d'assegurances, de les normatives del país receptor, etc.

Insisteixo en aquest fet ja que és clar que a títol individual podem superar aquests obstacles, però això ens faria malbaratar energies en detriment de la pròpia feina. Necessitem aquest suport per ser eficients.

Si no ho fem bé correm el risc que ens passi el que ens ha passat amb l'acord trilateral, que en definitiva ha generat un desequilibri per als andorrans en relació amb els francesos, espanyols i portuguesos que vénen legalment aquí. Ells estan en igualtat de condicions que els andorrans, però als andorrans a l'exterior se'ns considera país tercer respecte dels residents de l'espai

uropeu (el trilateral és de rang inferior a les directives europees), i el resultat ja el sabeu, sovint els nostres joves, a l'hora de buscar feina, queden relegats a l'última fila.
Senyors, tenim un repte al davant, una oportunitat que no podem deixar escapar.

Víctor NAUDI i ZAMORA,
arquitecte i president del Partit Socialdemòcrata